

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2021
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0328(COD)

5628/21
ADD 1

CYBER 13
TELECOM 25
COPEN 35
COPS 33
COSI 14
CSC 26
CSCI 13
IND 25
RECH 36
ESPACE 6
CODEC 92

ΣΧΕΔΙΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας και του δικτύου εθνικών κέντρων συντονισμού
– Σχέδιο σκεπτικού του Συμβουλίου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 12 Σεπτεμβρίου 2018, στο πλαίσιο της στρατηγικής της για την ψηφιακή ενιαία αγορά, η Επιτροπή ενέκρινε και διαβίβασε στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την πρόταση¹ κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας και του δικτύου εθνικών κέντρων συντονισμού, με νομική βάση το άρθρο 173 παράγραφος 3 και το άρθρο 188 της ΣΛΕΕ.
2. Στόχος της πρότασης είναι να βοηθήσει την ΕΕ να διατηρήσει και να αναπτύξει τις τεχνολογικές και βιομηχανικές ικανότητες στον τομέα της κυβερνοασφάλειας που είναι αναγκαίες για να διασφαλίσει την ψηφιακή ενιαία αγορά της. Η πρόταση προβλέπει τη δημιουργία δομών σε τρία θεσμικά επίπεδα: ένα δίκτυο εθνικών κέντρων συντονισμού (εθνικό επίπεδο), μια κοινότητα αρμοδιότητας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας (επίπεδο ενδιαφερόμενων μερών) και ένα Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας (επίπεδο ΕΕ). Το Κέντρο Αρμοδιότητας θα διαχειρίζεται τη σχετική με την κυβερνοασφάλεια οικονομική ενίσχυση από τον ενωσιακό προϋπολογισμό και θα διευκολύνει τις κοινές επενδύσεις της ΕΕ, των κρατών μελών και της βιομηχανίας για την ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας της ΕΕ.
3. Η Επιτροπή παρουσίασε την πρόταση στην Οριζόντια Ομάδα «Θέματα κυβερνοχώρου» (εφεξής «Ομάδα») στις 17 Σεπτεμβρίου 2018· ακολούθησε εξέταση της εκτίμησης επιπτώσεων από την Ομάδα στις 28 Σεπτεμβρίου 2018. Η συζήτηση της πρότασης αυτής καθαυτήν στην Ομάδα άρχισε στις 28 Σεπτεμβρίου 2018 υπό την αυστριακή Προεδρία και συνεχίστηκε υπό τη ρουμανική, τη φινλανδική, την κροατική και τη γερμανική Προεδρία.
4. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε² επί της πρότασης στις 23 Ιανουαρίου 2019. Η ΕΟΚΕ εξέφρασε την ικανοποίησή της για την πρωτοβουλία της Επιτροπής, θεωρώντας ότι αποτελεί σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη μιας βιομηχανικής στρατηγικής για την κυβερνοασφάλεια και μια στρατηγική κίνηση για την επίτευξη ισχυρής και ολοκληρωμένης ψηφιακής αυτονομίας.

¹ 12104/18

² 5898/19

5. Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο φάκελος ανατέθηκε στην Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE) και η κα Julia REDA (ITRE, Πράσινοι/EFA) ορίστηκε εισηγήτρια. Η έκθεση εγκρίθηκε στις 19 Φεβρουαρίου 2019 στην επιτροπή ITRE και εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο κατά την πρώτη ολομέλεια του Μαρτίου 2019. Στις 17 Απριλίου 2019, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση, με 112 τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής, με 489 ψήφους υπέρ, 73 ψήφους κατά και 56 αποχές. Μετά τις ευρωπαϊκές εκλογές, νέος εισηγητής ορίστηκε ο κ. Rasmus ANDRESEN (ITRE, Πράσινοι/EFA).
6. Στις 13 Μαρτίου 2019, η EMA έδωσε εντολή³ για να αρχίσουν διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Έκτοτε έχουν πραγματοποιηθεί πέντε τριμερείς διάλογοι: στις 13 και στις 20 Μαρτίου 2019 υπό τη ρουμανική Προεδρία, στις 25 Ιουνίου 2020 υπό την κροατική Προεδρία και στις 29 Οκτωβρίου και στις 11 Δεκεμβρίου 2020 υπό τη γερμανική Προεδρία.
7. Ο πρώτος τριμερής διάλογος πραγματοποιήθηκε στις 13 Μαρτίου 2019 στο Στρασβούργο και δεν οδήγησε σε ουσιαστικές συζητήσεις. Τα δύο μέρη παρουσίασαν τις θέσεις τους και τις κυριότερες αλλαγές που προτείνονται στις αντίστοιχες προτάσεις τους, συμφώνησαν δε σχετικά με τα επόμενα βήματα και το χρονοδιάγραμμα. Οι συννομοθέτες επιβεβαίωσαν την ισχυρή δέσμευσή τους να καταλήξουν σε συμφωνία το συντομότερο δυνατόν.
8. Ο δεύτερος τριμερής διάλογος πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαρτίου 2019 στις Βρυξέλλες και συζητήθηκαν τα θέματα που είχαν χαρακτηριστεί ως πολιτικά κατά την πρώτη τεχνική συνεδρίαση, κυρίως η αποστολή και τα καθήκοντα του Κέντρου Αρμοδιότητας, η χρηματοδότηση και το διοικητικό συμβούλιο. Η ρουμανική Προεδρία βάσισε την προσέγγισή της στην εντολή που έλαβε για τον πρώτο τριμερή διάλογο. Κατά τον δεύτερο τριμερή διάλογο αποκαλύφθηκε η θετική στάση και των δύο πλευρών, καθώς επιδείχθηκε ευελιξία σε διάφορα θέματα και δόθηκε καθοδήγηση σε τεχνικό επίπεδο ώστε να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά το συμβιβαστικό κείμενο.

³ 7583/19

9. Αναθεωρημένη εντολή για διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίθηκε από την EMA στις 3 Ιουνίου 2020⁴. Στις 25 Ιουνίου 2020 πραγματοποιήθηκε τρίτος τριμερής διάλογος, στο τέλος της κροατικής Προεδρίας, με σκοπό την ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τις κύριες τροποποιήσεις της νέας εντολής του Συμβουλίου, με έμφαση 1) στην αποστολή, τους στόχους και τα καθήκοντα του Κέντρου Αρμοδιότητας, 2) στη δομή του, 3) στις δημοσιονομικές διατάξεις και 4) στην κοινότητα αρμοδιότητας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.
10. Μία εκκρεμούσα θέση του Συμβουλίου σχετικά με τα δικαιώματα ψήφου του διοικητικού συμβουλίου του Κέντρου επιλύθηκε στο πλαίσιο του Συμβουλίου υπό τη γερμανική Προεδρία. Στις 22 Ιουλίου 2020, εγκρίθηκε αναθεωρημένη εντολή από την EMA, η οποία αποσαφηνίζει το πεδίο εφαρμογής του δικαιώματος αρνησικυρίας της Επιτροπής.
11. Ένα άλλο ζήτημα που εκκρεμούσε σχετικά με την έδρα του Κέντρου Αρμοδιότητας επιλύθηκε στο περιθώριο της EMA στις 28 Οκτωβρίου 2020 από τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών, οι οποίοι συμφώνησαν σε μια διαδικασία για την επιλογή της έδρας του Κέντρου Αρμοδιότητας⁵. Η απόφαση για την έδρα ελήφθη από τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών στο περιθώριο της EMA στις 9 Δεκεμβρίου 2020. Ως έδρα επελέγη το Βουκουρέστι (Ρουμανία).
12. Ο τέταρτος τριμερής διάλογος, που πραγματοποιήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2020, έδωσε ευρεία εντολή στο τεχνικό επίπεδο για την εξεύρεση συμβιβαστικών λύσεων στα εναπομένοντα ανοιχτά ζητήματα. Σε μια σειρά τεχνικών συνεδριάσεων βρέθηκαν συμβιβαστικές λύσεις για τα περισσότερα θέματα.
13. Κατά τον πέμπτο και τελευταίο τριμερή διάλογο, που πραγματοποιήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2020, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία σύμφωνα με την εντολή που ανανεώθηκε από την EMA στις 9 Δεκεμβρίου 2020. Στις 18 Δεκεμβρίου 2020, η EMA ενέκρινε το τελικό συμβιβαστικό κείμενο όπως συμφωνήθηκε κατά τον τριμερή διάλογο.

⁴ 8315/20

⁵ 13405/20

II. ΣΤΟΧΟΣ

14. Η εν λόγω πρόταση προβλέπει τη δημιουργία Κέντρου Αρμοδιότητας, το οποίο θα αποτελέσει το κύριο μέσο της ΕΕ για τη συγκέντρωση επενδύσεων στην έρευνα, την τεχνολογία και τη βιομηχανική ανάπτυξη στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. Θα παρέχει επίσης οικονομική ενίσχυση για την κυβερνοασφάλεια από τα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη». Όπως προαναφέρθηκε, η πρόταση προβλέπει επίσης τη δημιουργία δικτύου εθνικών κέντρων συντονισμού και κοινότητας αρμοδιότητας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.
15. Το Κέντρο Αρμοδιότητας θα έχει διοικητικό συμβούλιο αποτελούμενο από εκπροσώπους των κρατών μελών και της Επιτροπής, το οποίο θα καθορίζει τη γενική κατεύθυνση των εργασιών του Κέντρου και θα διασφαλίζει ότι το Κέντρο εκτελεί τα καθήκοντά του σύμφωνα με τον κανονισμό. Στόχος του Κέντρου θα είναι να εξασφαλίσει στενότερο συντονισμό μεταξύ έρευνας και καινοτομίας, καθώς και την ανάπτυξη στρατηγικών σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, και να δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με τις οικονομικές συνεισφορές τους σε κοινές δράσεις.
16. Το Κέντρο Αρμοδιότητας θα είναι σε θέση:
- i) να υλοποιήσει δράσεις έρευνας και καινοτομίας (με την υποστήριξη του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»), καθώς και δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων (με την υποστήριξη του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη»), σύμφωνα με την προαναφερθείσα διακυβέρνηση (δηλαδή την Επιτροπή και τα κράτη μέλη)·
 - ii) μαζί με τα κράτη μέλη, να στηρίξει την ανάπτυξη και την προμήθεια προηγμένου εξοπλισμού, εργαλείων και υποδομών δεδομένων για την κυβερνοασφάλεια στην Ευρώπη και να διασφαλίσει την ευρεία εξάπλωση των πλέον σύγχρονων λύσεων κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την οικονομία· για τον σκοπό αυτό, το Κέντρο Αρμοδιότητας θα είναι επίσης σε θέση να διευκολύνει την από κοινού απόκτηση ικανοτήτων για λογαριασμό των κρατών μελών.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

A. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

17. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με σκοπό να επιτύχουν συμφωνία στο στάδιο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση («συμφωνία σε πρώτη δευτέρα ανάγνωση»). Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη συμβιβαστική δέσμη που συμφωνήθηκε μεταξύ των δύο συννομοθετών με την υποστήριξη της Επιτροπής.

B. ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

18. Οι βασικές τροποποιήσεις σε σύγκριση με την αρχική πρόταση της Επιτροπής, οι οποίες συμφωνήθηκαν και από τους δύο συννομοθέτες, είναι οι εξής:
- 1) εισήχθη συμβιβαστική διατύπωση σε διάφορες διατάξεις ώστε να ευθυγραμμιστεί το κείμενο με τις διατάξεις του κανονισμού «Ψηφιακή Ευρώπη» και του κανονισμού «Ορίζων Ευρώπη», δεδομένου ότι το Κέντρο Αρμοδιότητας θα διαχειρίζεται τη σχετική με την κυβερνοασφάλεια οικονομική ενίσχυση από τα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη»·
 - 2) διαγράφηκε η αναφορά στην έδρα του Κέντρου Αρμοδιότητας στις νομικές διατάξεις του κανονισμού (άρθρο 1). Αντ' αυτού, προστέθηκε νέα αιτιολογική σκέψη (20)·
 - 3) προστέθηκαν ορισμένες έννοιες με κατάλληλους ορισμούς, όπως «κυβερνοαπειλή», «κοινή δράση», «συνεισφορά σε είδος» και «ευρωπαϊκός κόμβος ψηφιακής καινοτομίας»·
 - 4) προστέθηκε το «θεματολόγιο», δηλαδή η ολοκληρωμένη και βιώσιμη βιομηχανική, τεχνολογική και ερευνητική στρατηγική στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, η οποία καθορίζει στρατηγικές συστάσεις για την ανάπτυξη και τη μεγέθυνση του ευρωπαϊκού βιομηχανικού, τεχνολογικού και ερευνητικού τομέα κυβερνοασφάλειας και στρατηγικές προτεραιότητες για τις δραστηριότητες του Κέντρου Αρμοδιότητας·

- 5) τα καθήκοντα του Κέντρου Αρμοδιότητας, τα οποία είχαν αρχικά καθοριστεί σε ένα άρθρο μαζί με τους στόχους, καθορίζονται πλέον σε ειδικό άρθρο και γίνεται διάκριση μεταξύ των στρατηγικών καθηκόντων και των εκτελεστικών καθηκόντων του Κέντρου·
- 6) ενισχύθηκε ο ρόλος του ENISA. Ο ENISA θα είναι μόνιμος παρατηρητής στο διοικητικό συμβούλιο του Κέντρου Αρμοδιότητας και μπορεί να παρέχει συμβουλές και στοιχεία σχετικά με την κατάρτιση του θεματολογίου και των ετήσιων και πολυετών προγραμμάτων εργασιών·
- 7) προστέθηκαν νέες διατάξεις σχετικά με τα εθνικά κέντρα συντονισμού, ιδίως όσον αφορά τον ορισμό των κέντρων και την αξιολόγηση της Επιτροπής·
- 8) τα καθήκοντα του διοικητικού συμβουλίου αναπτύχθηκαν περαιτέρω, ιδίως όσον αφορά την έγκριση του θεματολογίου και των ετήσιων και πολυετών προγραμμάτων εργασιών·
- 9) οι κανόνες ψηφοφορίας του διοικητικού συμβουλίου του Κέντρου Αρμοδιότητας τροποποιήθηκαν και θεσπίστηκε η αρχή «ένα μέλος, μία ψήφος», αντί της αρχικής διάταξης στην πρόταση της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία η ΕΕ θα πρέπει να κατέχει το 50 % των δικαιωμάτων ψήφου. Ωστόσο, για ορισμένες αποφάσεις που συνδέονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης, καθώς και το ετήσιο πρόγραμμα εργασιών, το πολυετές πρόγραμμα εργασιών και τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των συνεισφορών των κρατών μελών, η Επιτροπή θα κατέχει το 26 % των δικαιωμάτων ψήφου. Το διοικητικό συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με πλειοψηφία τουλάχιστον 75 % όλων των μελών του·
- 10) η βιομηχανική και επιστημονική συμβουλευτική επιτροπή μετατράπηκε σε στρατηγική συμβουλευτική ομάδα, η οποία θα παρέχει συμβουλές βάσει τακτικού διαλόγου μεταξύ του Κέντρου Αρμοδιότητας και της κοινότητας αρμοδιότητας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας·
- 11) η κοινότητα αρμοδιότητας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας θα αποτελείται από συλλογικούς φορείς και οργανώσεις και δεν θα περιλαμβάνει ιδιώτες· ως συμβιβαστική λύση, το Κέντρο Αρμοδιότητας και τα όργανά του θα μπορούν να προσφεύγουν στην εμπειρογνωσία μεμονωμένων και φυσικών προσώπων ως ad hoc εμπειρογνομόνων·

12) προστέθηκαν νέα άρθρα σχετικά με την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων (άρθρο 35) και τη νομική προσωπικότητα του Κέντρου Αρμοδιότητας (άρθρο 39).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

19. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη συμβιβαστική δέσμη που συμφωνήθηκε μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την υποστήριξη της Επιτροπής.
20. Το Συμβούλιο φρονεί ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αντιπροσωπεύει μια ισορροπημένη δέσμη και ότι, μόλις εγκριθεί, ο νέος κανονισμός θα παίζει καίριο ρόλο στην περαιτέρω ανάπτυξη των τεχνολογικών, βιομηχανικών και ερευνητικών ικανοτήτων της ΕΕ στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.
-